

Arbeidsmarktflits

Vlaamse en Waalse arbeidsmarkt: vind de verschillen, zoek de gelijkenissen

9 September 2005

Dat er in Vlaanderen verhoudingsgewijs meer personen aan de slag zijn dan in Wallonië is geen nieuws. De uiteenlopende werkloosheidsgraden in beide landsdelen worden te pas en te onpas in de kijker gezet. De bijgaande tabel, waar een aantal kernindicatoren worden vergeleken, laat echter uitschijnen dat er nog andere, minder bekende verschillen zijn.

1. Vlamingen zijn, meer dan Walen, in de eerste helft van hun loopbaan aan het werk. Bij de 25-49-jarigen loopt het verschil qua werkzaamheidsgraad op van 85% in het Vlaams Gewest tot 73% in het Waals Gewest. Qua arbeidsmarktbeleid zou dit - theoretisch althans - aanleiding kunnen geven tot een gediversifieerd beleid. Het Waals Gewest zou bijvoorbeeld baat kunnen ondervinden van een sterkere activering van de 25-49-jarigen.
2. De lagere werkzaamheid bij de Walen van 15 tot en met 24 jaar (22% ten opzichte van 33%) hangt in eerste instantie samen met de uiteenlopende conjuncturele situatie in beide landsdelen. De Waalse economie zit in het slop en kansengroepen - zoals de jongeren - betalen daarvoor als eerste het gelag. De 'mentaliteitsverschillen' die sommigen ten opzichte van werk in beide landsdelen ontwaren, worden niet echt door de cijfers bevestigd. Bij de 15-24-jarigen bieden zich in beide gewesten verhoudingsgewijs quasi evenveel personen aan op de arbeidsmarkt. Dit impliceert dat heel wat jongeren zich wel op de arbeidsmarkt begeven, maar dat er voor hen onvoldoende jobs zijn. Een hoge Waalse jeugdwerkloosheid is het gevolg. Gemeten aan de strenge ILO-criteria, liep de jeugdwerkloosheid in het Waals Gewest op tot 33%.
3. Verder onderscheidt de hoge werkloosheidsgraad bij laaggeschoolde Walen zich van het Vlaamse percentage (16% ten opzichte van 7%). Daarenboven zijn er in het Waals Gewest beduidend meer langdurig werklozen. In 2004 is 58% van de Waalse ILO-werklozen meer dan een jaar werkzoekend. In het Vlaams Gewest gaat het om 43%. Ook hier dringt een afzonderlijk beleid zich op.
4. Beide landsdelen worden echter ook met gezamenlijke problemen geconfronteerd. De werkzaamheidsgraad van de 50-plussers ligt in het Vlaams Gewest haast even laag als in het Waals Gewest. Het gaat om respectievelijk 44% en 42%. Deze in het kader van het eindeloopbaan debat vaak gehelde lage werkzaamheid van ouderen is met andere woorden een 'Belgisch' probleem. Beide regio's kampen ook met een aanzienlijke groep 'niet actieven'. Uit onderzoek blijkt het hier te gaan om laaggeschoolden zonder veel werkervaring die nog moeilijk activeerbaar zijn.
5. Beide regio's hebben ook een gemeenschappelijke troef: de hooggeschoolden. De indicatoren schetsen bij benadering hetzelfde beeld voor de Vlaamse en Waalse hooggeschoolden. De verschillen tussen de gewesten zijn duidelijk herkenbaar, maar van een kleine grootteorde vergeleken met de andere onderwijsniveaus. Terwijl de werkzaamheidsgraad bij de hooggeschoolden op 86% in het Vlaams Gewest en op 82% in het Waals Gewest ligt, is er bij de laaggeschoolden bijvoorbeeld sprake van 52% in het Vlaams en 44% in het Waals Gewest. Ook bij de middengeschoolden is de discrepantie tussen de gewesten een stuk groter.

Terwijl de ene met deze cijfers in de hand de verdere regionalisering van de werkloosheidsreglementering evident zal vinden, zal de andere er voldoende reden in zien om het beleid net Belgischer te kleuren. Feit is dat het Europese Werkgelegenheidsbeleid stelt dat werkzoekenden best met 'gepersonaliseerde actieplannen' worden benaderd.⁽¹⁾ In welk deel van het land de werkzoekende ook mag verblijven, een aanpak op maat is onontbeerlijk. Bovendien formuleerde de Europese Commissie een specifieke aanbeveling op dit vlak. In het kader van de Europese Werkgelegenheidsstrategie werd België in oktober 2004 aangemaand '[to] improve cooperation between regional employment services'.⁽²⁾ Het gaat vooral om het uitwisselen van vacatures, het organiseren van regio-overschrijdende opleidingen, het opzetten van noodplannen in het geval van grensoverschrijdende herstructureringen, enzovoort. De Europese Commissie evalueerde de Belgische respons op deze (en de andere aanbevelingen) en beoordeelde de Belgische inspanning als 'beperkt'.⁽³⁾ In haar Joint Employment Report 2004 verwees de Commissie weliswaar naar het samenwerkingsakkoord tussen de verschillende regionale arbeidsbemiddelingsdiensten, maar legde de vinger op de wonde met betrekking tot de uitvoering van het akkoord. Ook de OESO erkent dit probleem.⁽⁴⁾ Indien met oog op de realisatie van een actieve welvaartsstaat gepleit wordt voor een volledige regionalisering van de aanpak van de werkloosheid, mag niet uit het oog verloren worden dat onderlinge afstemming, overleg en solidariteit hoe dan ook onvermijdelijk blijven.

Vlaamse en Waalse arbeidsmarkt naar leeftijd (15-64 jaar) en onderwijsniveau (25-64 jaar); 2004

		Werkzaamheidsgraad (%)	Werkloosheidsgraad (%)
Man	Vlaams Gewest	72	5
	Waals Gewest	63	11
Vrouw	Vlaams Gewest	57	7
	Waals Gewest	47	14
Totaal	Vlaams Gewest	64	5
	Waals Gewest	55	12
15-24 jaar	Vlaams Gewest	33	14
	Waals Gewest	22	33
25-49 jaar	Vlaams Gewest	85	5
	Waals Gewest	73	11
50-64 jaar	Vlaams Gewest	44	4
	Waals Gewest	42	4
Laaggeschoold	Vlaams Gewest	52	7
	Waals Gewest	44	16
Middengeschoold	Vlaams Gewest	77	5
	Waals Gewest	68	9
Hooggeschoold	Vlaams Gewest	86	3
	Waals Gewest	82	4

Bron: NIS EAK (Bewerking Steunpunt WAV)

Meer vergelijkingspunten tussen de Vlaamse en de Waalse arbeidsmarkt vindt u in het artikel '[Vlaanderen-Wallonië: wie werkt hoe en waar?](#)' in Over.Werk nummer 4/2005.

- (1) http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/prop_2005/guide_2005_nl.pdf
- (2) http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/l_326/l_32620041029en00470063.pdf
- (3) http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_strategy/report_2004/annex1_20045_1_en.pdf
- (4) OECD, *Economic survey. Belgium*, Paris: OECD, 2005, 109-110.